

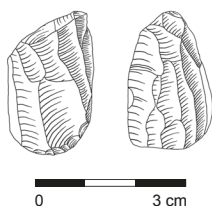
Vídeň (okr. Žďár nad Sázavou)

Obecník.

Pozdní fáze mladého paleolitu. Ojedinělý artefakt. Povrchový nález. Průzkum. Uložení nálezu: dočasně u autora.

Lokalizace: WGS-84: 49.4039619N, 16.0296811E

Na hrázi rybníka Obecník v nadmořské výšce asi 544 m vydvihl L. Jurek jádro, z něhož byly ve dvou různých směrech odraženy čepelky – jde tedy o čepelkové jádro se změněnou orientací redukce. Vyrobené je z čirého křišťálu a nejeví žádné stopy alterace povrchu. Úzké pravidelné negativy svědčí o perfektním zvládnutí odbíjení čepelky, s jakým jsme se v oblasti zdrojů křišťálu na Českomoravské vrchovině dosud nesetkali. Podobně vyspělá technika redukce křišťálové suroviny je doložena pouze na stanici aurignacienu Nová Dědina I na východní Moravě, vždy však jde o kýlovitá škrabadla či jednopodstavová jádérka (Oliva 1987, obr. 32:1–13). Ta naopak chybějí v oblasti zdrojů křišťálů na Českomoravské vrchovině, zatímco bifaciálně opracované artefakty, typické pro střední paleolit, se tu vyskytují opakovaně (Oliva et al. 2024, 103–104). Artefakt lze zařadit do vyspělé fáze mladého paleolitu, nebo dokonce do doby pozdější, čemuž by nasvědčoval nález příčně retušovaného ústěpku z nepatinovaného šedohnědého rohovce jižně od rybníka. Souvislost obou nálezů však není jistá.

Obr. 22. Vídeň. Čepelkové jádro z křišťálu. Kresba T. Janků.

Fig. 22. Vídeň. A crystal core for blades. Drawing by T. Janků.

Literatura

- Oliva, M. 1987: *Aurignacien na Moravě*. Studie Muzea Kroměřížska '87. Kroměříž: Muzeum Kroměřížska.
- Oliva, M., Šmácho, P., Hanzl, Z. 2024: Středopaleolitická exploatace křišťálu u Mirošova na Českomoravské vrchovině. *Acta Musei Moraviae, Scientiae sociales* CIX(2), 95–109.

Summary

A core for blade production made of rock crystal, showing a change in orientation during reduction (Fig. 22), was found on the dam of the Obecník pond in the cadastral area of the village of Vídeň (Žďár nad Sázavou District).

Lukáš Jurek, Martin Oliva

Výrovce (okr. Znojmo)

„U Radatínky“.

Mladý paleolit. Ojedinělý artefakt. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 48.9199597N, 16.1189778E

Na podzim roku 2024 se podařilo při jednorázovém povrchovém průzkumu u jižního okraje katastru obce Výrovce, v poloze „U Radatínky“, objevit ojedinělý štípaný artefakt. Jedná se o bilaterálně, z ventrální strany retušovaný, semikortikální ústěp

s výraznou plochou patkou. Artefakt je zhotovený z rohovce typu Krumlovský les, variety I a pokrývá jej lehce prosvítající bílá patina. Vzhledem k tomu, že nejde o typologicky specifický artefakt, může být datován pouze obecně do mladého paleolitu. Nelze vyloučit, že v budoucnu zde může být identifikována nová paleolitická lokalita – nález byl objeven na příhodném místě s dobrým výhledem do krajiny, respektive v nejvyšším bodě ostrožny protáhlé směrem k severovýchodu a situované nad hluboce zaříznutým údolím řeky Jevišovky, v nadmořské výšce okolo 274 m. Prozatím ojedinělý artefakt rozšířil dosavadní stopy po paleolitickém osídlení v této oblasti. Nejbližší mladopaleolitická lokalita se nachází cca 800 m jihozápadně v trati „U Lesa“, po pravé straně silnice z Únanova do Tvoříhráze, a další ojedinělý patinovaný artefakt je uváděn i přímo z katastru Výrovic, v nedaleké poloze „Kopeček“ (Kovárník 1993, 105, 123).

Literatura

- Kovárník, J. 1993: Další archeologické nálezy ze Znojemska a Třebíčska. *Přehled výzkumů* 1990, 115–126.

Summary

An isolated patinated flake made of Krumlovský les-type chert was discovered in the 'U Radatínky' field, on the southern edge of the Výrovce cadastral area (Znojmo District). The artefact can broadly be dated to the Upper Paleolithic period.

Jaroslav Bartík, Jaromír Kovárník, David Cibulka

Zdounky (k. ú. Cvrčovice u Zdounek, okr. Kroměříž)

„Hájek“.

Aurignacien. Sídliště. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: Moravské zemské muzeum.

Lokalizace: WGS-84: 49.218358N, 17.3494614E

Z jediného sběru (druhý byl neúspěšný) pochází tableta (odražená úderová plocha jádra) z pazourku, přepálená silicitová čepelka se stopami opotřebení, tlustý ústěpek z přepáleného silicitu, nekortikální ústěp z bílé patinovaného silicitu a pazourkový ústěpek.

Soubor pochází z bohaté sídelní oikumeny aurignacienu (Oliva 1987, 2022), i když o příslušnosti k tomuto technokomplexu nic přímo nesvědčí (ale ani neodporuje).

Literatura

- Oliva, M. 1987: *Aurignacien na Moravě*. Studie Muzea Kroměřížska '87. Kroměříž: Muzeum Kroměřížska.
- Oliva, M. 2022: Nové lokality aurignacienu v oblasti Zdounecké brázdy na Kroměřížsku. *Acta Musei Moraviae, Scientiae sociales* CVII(2), 147–172.

Summary

Several artefacts, mostly made of flint and likely associated with the rich Aurignacian occupation of the area, were recovered in Zdounky, on the slope between Cvrčovice and Milovice (Cvrčovice u Zdounek cadastral area, Kroměříž District).

Martin Oliva, Petr Šmácho